แนวทางการส่งเสริมการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

GUIDELINES FOR PROMOTING OF STRATEGIC MANAGEMENT OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE SAMUT PRAKAN SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

[1]พรทิพย์ เม่นคง และ [2]ศักดา สถาพรวจนา

[1]Pornthip Menkong and [2]Sakda Sathapornwachana

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, ประเทศไทย

Rajapruk University, Thailand.

E-mail: 65109630052@rpu.ac.th

Received: May 26, 2024; **Revised**: June 28, 2024; **Accepted**: August 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพของครู ที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา วิทยฐานะ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างตามวิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 1) วิจัยเชิงปริมาณ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 327 คน โดยการเปิดตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Krejcie and Morgan, 1970) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา และการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วน 2) วิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบ

---

[1]นิสิต, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ (นนทบุรี)

[2] อาจารย์, ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ (นนทบุรี)

เจาะจง เครื่องมือ คือ แบบสอบถามที่มีค่าความตรงอยู่ระหว่าง .80-1.00 ค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบเป็นอิสระต่อกัน และการวิเคราะห์ค่าแปรปรวนทางเดียว การทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบ LSD และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การกำหนดกลยุทธ์ อยู่ระดับมากที่สุด ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการประเมินผลและควบคุม อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) แนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่าด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม มี 2 แนวทาง ด้านการกำหนดกลยุทธ์ มี 3 แนวทาง ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ มี 3 แนวทาง และด้านการประเมินผลและควบคุม มี 3 แนวทาง และข้อเสนอแนะ มี 8 ข้อเสนอแนะ

คำสำคัญ : แนวทาง การบริหารเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research are 1) to study the strategic management of school administrators under the Samut Prakan Secondary Educational Service Area Office. 2) to compare the strategic management of school administrators under the Samut Prakan Secondary Educational Service Area Office, classification according to the status of teachers includes gender, age, educational qualifications, academic status, work experience and the size of the educational institution. 3) to study guidelines for promoting strategic management of school administrators under the Samut Prakan Secondary Educational Service Area Office. The sample group according to the research method consists of the quantitative research which were 327 teachers under the Samut Prakan Secondary Educational Service Area Office by opening the sample size determination table of Krejcie and Morgan by stratified random sampling according to the size of the educational institution and simple random sampling according to

proportion and the qualitative research which the informants were 5 school administrators through purposive sampling. The instrument implemented in collecting the data was five-point rating scale questionnaire constructed by the researcher. The instruments were assessed with content validity by index of congruency: IOC which were between 0.80-1.00, reliability with -Cronbach's alpha coefficient which were equal to 0.98. Percentage, arithmetic mean, standard deviation, independent t-test, One Way Anova, LSN and content analysis were used as the statistical devices for analyzing the data.

The results of the research found that 1) the strategic management of school administrators under the Samut Prakan Secondary Educational Service Area Office, the overall level was at a high level. The aspect with the highest average was the highest level of strategy execution, next the strategy formulation was at the highest level, while environment analysis and evaluation and control were at a high level. 2) the comparative results of strategic management of school administrators under the Samut Prakan Secondary Educational Service Area Office, classified by gender, age, educational qualifications, academic status, and work experience; there were no difference while classified according to the size of the educational institution; there was significantly different at the .01 level. 3) the strategic management guidelines of school administrators under the Samut Prakan Secondary Educational Service Area Office, there were 2 approaches to environment scanning, 3 approaches to strategic formulation, 3 approaches to strategy implementation, 3 approaches to evaluation and control, and 8 approaches to recommendations.

Keywords : Guidelines, Strategic Management, School Administrators

บทนำ

โลกาภิวัตน์นวัตกรรมและความยั่งยืน เป็นความท้าทายที่แท้จริงต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ องค์การจะสามารถปรับตัวอย่างไรให้ทันกับแนวโน้มของเทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย และสังคมวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปทั่วโลก เพื่อทำการปรับเปลี่ยนในสิ่งที่จำเป็น มีการเสนอทฤษฎีต่างๆ เพื่อพิจารณาว่าองค์การมีความเหมาะสมกับภาพแวดล้อมของตนอย่างไร และมีการใช้แนวทางเหล่านี้ในระดับต่างๆ กัน การปรับตัวเป็นกระบวนการที่มีพลวัตเหมาะสมด้วย

มุมมอง ของทฤษฎีการเรียนรู้ขององค์การ ซึ่งกล่าวว่าองค์การจะมีการปรับตัวเพื่อป้องกันผลกระทบตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปและใช้ความรู้เชิงรุกเพื่อปรับปรุงความเหมาะสมระหว่างองค์การของตนกับสภาพแวดล้อม ช่วยให้การเลือกกลยุทธ์มีความหลากหลายครอบคลุมบุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ซึ่งการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารจากทุกระดับขององค์การ ในการกำหนดและการนาเอากลยุทธ์ไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลตามเป้าหมายที่ต้องการ โดยอาศัยการวางแผนเชิงกลยุทธ์เข้ามาช่วย การวางแผนเชิงกลยุทธ์เป็นการวางแผนที่มีความสำคัญ เพราะเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสำหรับอนาคตในระยะยาวที่ต้องการและเกี่ยวข้องกับองค์กรทั้งองค์กร โดยรวม ผู้บริหารควรทำความเข้าใจหลักเบื้องต้นของการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในเป้าหมายระยะยาว การวางแผนเชิงกลยุทธ์ครอบคลุมเรื่องสภาพแวดล้อม ภายนอกขององค์การ การวางแผนเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในอนาคต ความอยู่รอด ค่านิยม และการเจริญเติบโตขององค์การ ผู้บริหารเชิงกลยุทธ์คือผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้กำหนดเป้าหมายที่ต้องการ (ธนาชัย สุขวณิช และพรชัย อรัณยกานนท์, 2557)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ (2566) กล่าวว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 25 โรงเรียน การบริหารจัดการในสถานศึกษาแต่ละแห่งมีสภาพและปัญหาแตกต่างกันตามสาเหตุและปัจจัยต่าง ๆ ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้ศึกษาวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ แผนสำคัญ นโยบายระดับต่าง ๆ และใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) เป็นเครื่องมือ ในการประเมินสถานการณ์ เพื่อค้นหาจุดแข็งจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน สรุปได้ว่า ประเด็นสำคัญที่พบจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้พบจุดอ่อน ดังนี้ 1) ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละกลุ่มงาน นั่นคือขาดบุคลากรที่มีความรู้ในกลุ่มงานงานนั้น ๆ นั่นคือในเรื่องของกลยุทธ์ ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษามีระบบในการทำงานไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ 2) ขาดบุคลากรที่มีทักษะและเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมทั้งกล่าวไว้ในแผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ประจำปี 2566 ซึ่งรวมถึงความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อสถานศึกษา เพราะปัจจุบันผู้บริหารจะต้องเป็นแรงผลักดัน ส่งเสริม พัฒนา ในเรื่องสื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมให้เข้ามามีบทบาทในการบริหารงานแต่ละฝ่ายให้มากขึ้น สอดคล้องกับอมร อุณหสุทธิยานนท์ (2566) กล่าวไว้ว่า เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน

จากสภาพปัจจุบันและปัญหา ดังกล่าวที่กล่าวมาแล้วข้องต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยคาดหวังว่าผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อประโยชน์ต่อการวางแผน พัฒนาการศึกษาตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในโอกาสต่อไป ที่จะช่วยส่งผลต่อผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง สังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพของครู ที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา วิทยฐานะ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวนครูทั้งสิ้น 2,197 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 327 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เพื่อศึกษาและเสนอแนวทางการส่งเสริมการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบเป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง

เดียว (One Way Analysis of Variance) การทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ดังตารางที่ 1

ด้านที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\overline{X}$	S.D.	การแปลความหมาย	อันดับ
1	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	4.44	.42	มาก	3
2	การกำหนดกลยุทธ์	4.51	.50	มากที่สุด	2
3	การปฏิบัติตามกลยุทธ์	4.59	.31	มากที่สุด	1
4	การประเมินผลและควบคุม	4.28	.37	มาก	4
	ภาพรวม	**4.45**	**.30**	**มาก**	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.45 และ S.D. = .30) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การกำหนดกลยุทธ์ อยู่ระดับมากที่สุด ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการประเมินผลและควบคุม อยู่ในระดับมากตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา วิทยฐานะ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ดังตารางที่ 2 ดังนี้

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	สถานภาพส่วนบุคคล					
	เพศ	อายุ	วุฒิการศึกษา	วิทยฐานะ	ประสบการณ์การทำงาน	ขนาดของสถานศึกษา
1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	.55	.62	.09	.83	.35	.02*
2. การกำหนดกลยุทธ์	.30	.23	.15	.45	.81	.29

3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์	.43	.52	.84	.74	.68	.26
4. การประเมินผลและควบคุม	.87	.31	.03	.01**	.00**	.00**
ภาพรวม	**.64**	**.66**	**.58**	**.52**	**.48**	**.00****

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า แนวทางการส่งเสริมการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม มี 2 แนวทาง การกำหนดกลยุทธ์ มี 3 แนวทาง การปฏิบัติตามกลยุทธ์ มี 3 แนวทาง และการประเมินผลและควบคุม มี 3 แนวทาง และข้อเสนอแนะ มี 8 ข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในศาสตร์ด้านการบริหารจัดการที่ดี พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพราะในปัจจุบันที่สภาพสังคมเต็มไปด้วยการแข่งขัน ไม่เว้นแม้แต่ในภาคของการศึกษา ส่งผลให้ทุกโรงเรียนตื่นตัวกับการสร้างภาพลักษณ์และผลสำเร็จของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ของโรงเรียนเพื่อนำพาไปสู่ผลสำเร็จตามที่โรงเรียนมุ่งหวัง สอดคล้องกับแนวคิดของ Wheelen and Others (2018) ได้กล่าวว่ากระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ มาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลประสบความสำเร็จถึงจุดสูงสุดในระดับใดนั้น ต้องอาศัยผู้บริหารที่มีทั้งความรู้

ความสามารถ ที่จะสะท้อนออกมาเป็นการบริหารเชิงกลยุทธ์ในการบริหารงานที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของจิระศักดิ์ ทุบจิ๋ว (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ดนัย ศรีวิเชียร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม พบว่า อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะสถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน โดยมีจุดประสงค์ เพื่อระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์ ที่จะช่วยในการวิเคราะห์การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ โดยใช้การวิเคราะห์ SWOT หรือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมิน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุสรรค ซึ่งช่วยให้ มองเห็นโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบต่อการบริหารงานในองค์กรสอดคล้องกับแนวคิดของ ฐาปนา ฉิ่นไพศาล (2560) ที่ได้กล่าวว่า การตรวจสภาวะแวดล้อม เป็นการกำกับประเมินผล และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสภาวะแวดล้อมภายในและภายนอกแก่ บุคลากรภายในองค์การ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแสดงให้เห็นถึงปัจจัยเชิงกลยุทธ์ซึ่งเป็นองค์ประกอบ ทั้ง สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกซึ่งจะช่วยในการวิเคราะห์และการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ขององค์การ วิธีการในการตรวจสอบสภาวะแวดล้อมที่ง่ายที่สุดคือการวิเคราะห์ SWOT สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา ร่มโพธิ์รี (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 การกำหนดกลยุทธ์ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยในการตัดสินใจ ในการทำโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ โดยผ่านกระบวนการ แผนงานที่ได้กำหนดไว้ เพื่อช่วยให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ เกียรติชัย กาฬสินธุ์ (2563) ที่ได้กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ ระดับธุรกิจ และการกำหนดกลยุทธ์ระดับองค์กร การกำหนดกลยุทธ์ระดับธุรกิจจะมุ่งเน้นไปที่การกำหนดกลยุทธ์ในระดับหน่วยธุรกิจของบริษัท ดังนั้นในส่วนนี้เราจะเรียกว่า

กลยุทธ์ระดับธุรกิจ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ผู้นำต้นทุน กลยุทธ์การสร้างความแตกต่าง กลยุทธ์นวัตกรรม และกลยุทธ์นวัตกรรมของแบบจำลองธุรกิจ ส่วนการกำหนดกลยุทธ์ระดับองค์กรจะมุ่งเน้นไปที่กลยุทธ์ระดับบริษัท ซึ่งเป็นกลยุทธ์สำหรับบริษัทที่ต้องการขยายขอบเขตขององค์กรไปสู่อุตสาหกรรมใหม่ หรือภูมิภาคใหม่ ๆ โดยกลยุทธ์ระดับองค์กรจะประกอบไปด้วย การควบรวมในแนวดิ่ง การกระจายธุรกิจการควบรวมและการเข้าซื้อกิจการ พันธมิตรเชิงกลยุทธ์ และกลยุทธ์ในการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ดนัย ศรีวิเชียร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ค่าเฉลี่ยในภาพรวม มากที่สุดคือ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Schilling (2017) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเชิงกลยุทธ์ของนวัตกรรมทางเทคโนโลยี พบว่า ในการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ดีต้องออกแบบให้มีความสอดคล้องกับบริบทขององค์กร รวมทั้ง ช่วงเวลาที่เหมาะสม ทราบถึงผลกระทบเชิงบวกและลบ คำนึงถึงปัจจัยรอบด้านที่มีอิทธิพลต่อองค์กร สอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการ โดยการส่งเสริมความคิดเชิงสร้างสรรค์นำนวัตกรรมทางเทคโนโลยี เข้ามาปรับใช้ ศึกษางานวิจัยเพื่อนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการทำให้กลยุทธ์นั้นโดดเด่นในการบริหารจัดการ

1.3 การปฏิบัติตามกลยุทธ์ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา มีกระบวนการนำกลยุทธ์และนโยบายที่กำหนดไว้ไปใช้ในองค์กร โดยผ่านการพัฒนาแผนงาน โครงการ งบประมาณ และวิธีการหรือขั้นตอนปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Wheelen and others (2018) ที่ได้กล่าวว่า กระบวนการที่นำกลยุทธ์ และนโยบายไปสู่การปฏิบัติผ่านการพัฒนาแผนงาน (Programs) งบประมาณ (Budgets) และวิธีปฏิบัติ (Procedures) และขั้นตอนการปฏิบัติงาน กระบวนการนี้อาจเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรม โครงสร้างภายในองค์การ หรือระบบการจัดการโดยรวมของทั้งองค์การเมื่อจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงทั้งองค์การอย่างรุนแรง อย่างไรก็ตามการปฏิบัติตามกลยุทธ์ดำเนินการโดยผู้จัดการระดับกลางและระดับล่าง มีการตรวจสอบโดยผู้บริหารระดับสูง บางครั้งเรียกว่าการวางแผนปฏิบัติการ การปฏิบัติตามกลยุทธ์มักเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในแต่ละวันในการจัดสรรทรัพยากร สอดคล้องกับงานวิจัยของนุชจรินทร์ ปิ่นทอง (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

1.4 การประเมินผลและควบคุม พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีกระบวนการติดตามกิจกรรม และผลการปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อให้การปฏิบัติงาน

ทุกๆ แผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาที่ได้ดำเนินการ เพื่อนำจุดอ่อนที่พบไปสู่การพัฒนาและหาวิธีแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีการ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและควบคุม สอดคล้องกับแนวคิดของ ฐาปนา ฉิ่นไพศาล (2560) ที่ได้กล่าวว่า เป็นกระบวนการที่องค์การใช้ในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานทั้งองค์การ โดยการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้จัดการในทุกระดับจะต้องนำผลลัพธ์ที่ได้รับไปใช้ในการแก้ปัญหาในการดำเนินงานขององค์การ แม้ว่าการควบคุมและประเมินกลยุทธ์จะเป็นองค์ประกอบสุดท้ายของการจัดการเชิงกลยุทธ์ แต่การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์สามารถชี้ให้เห็นจุดอ่อนของการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติในขั้นตอนก่อนหน้านี้และสามารถกระตุ้นให้กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ต้องเริ่มต้นใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุปรียา ชินพะวอ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ด้านการควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา วิทยฐานะ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

2.1 ครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ภาพรวมครูในทุกสถานศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน ครูทุกคนมีความรู้ ความสามารถ มีหน้าที่และความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน รวมทั้งบริบทการทำงาน วัฒนธรรมของสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพงานและคุณภาพในการทำงานของครูไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพร ละม้ายแข (2566) ได้ศึกษา การเปรียบเทียบกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่อยู่ภายในสถานศึกษาที่มีอายุ หรือช่วงวัยที่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาทุกสถานศึกษาต่างมีวิธีการในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในความรับผิดชอบของตนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถอย่างรอบด้านเพื่อให้บุคลการของสถานศึกษาถึงพร้อมในการทำงานในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบอย่างเท่าเทียมกัน และด้วยนโยบายของรัฐได้ทำการส่งเสริมให้ครูที่มีความรู้ความสามารถอย่างเชี่ยวชาญ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ที่ดีในด้านต่างๆ ร่วมกันในช่วงเวลาที่ทางสถานศึกษากำหนดไว้ หรือที่เรียกว่า PLC (Professional Learning Community)

ส่งผลให้บุคลากรครูมีศักยภาพทัดเทียมกัน สามารถทำงานในแต่ละหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพร ละม้ายแข (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษากระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โลกในยุคปัจจุบัน มนุษย์สามารถพัฒนาความรู้ ของตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น จากการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จากการสามารถสืบค้น หรือศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญในองค์ความรู้อย่างลึกซึ้งโดยตรง จึงส่งผลให้ครูภายในสถานศึกษา สามารถพัฒนาความรู้ได้อย่างรอบด้าน ก่อให้เป็นผู้ที่มีศักยภาพแห่งตนที่ไม่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลต่อผลของงานที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ดนัย ศรีวิเชียร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.4 ครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ที่มีตำแหน่งหรือวิทยฐานะต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่มีตำแหน่ง หรือวิทยฐานะที่สูงกว่า อาจเป็นผู้ที่มีมุมมองทัศนคติ ความรู้ในประเด็นต่าง ๆ ที่ดีกว่า ซึ่งนำไปสู่การคิด ตัดสินใจ และเลือกใช้วิธีดำเนินงานตลอดจนมีกลยุทธ์ในการทำงานอย่างชาญฉลาด และได้ผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่า ครูที่มีวิทยฐานะที่ต่ำกว่าหรือมีความชำนาญการ หรือความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกว่า ซึ่งผลการวิจัยจึงไม่สัมพันธ์สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ดนัย ศรีวิเชียร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่มีประสบการณ์การทำงานที่สูงกว่า มีการถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์การทำงานที่ดีที่ส่งผลต่อการทำงานให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพให้กับบรรดครูรุ่นน้องอย่างไม่ปิดกั้นความรู้ พร้อมถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานที่ดีให้อยู่ตลอดเวลา เพราะมีจุดหมายปลายทางเดียวกัน คือ ให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนา เจริญก้าวหน้าไป

ในทิศทางที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ เป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และสังคมร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพร ละม้ายแข (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษากระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามประสบการณ์การทำงานต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.6 ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ หรือขนาดใหญ่พิเศษ ได้รับการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา รวมทั้งงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรที่แตกต่างกันจากสถานศึกษาขนาดกลางหรือขนาดเล็ก ซึ่งเป็นไปตามจำนวนของนักเรียนเป็นสำคัญ และสถานศึกษาขนาดใหญ่ ดังกล่าวอาจได้รับการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากผู้รับบริการ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมากกว่า จึงสามารถนำสิ่งเหล่านั้นไปทำการพัฒนาสถานศึกษาให้พัฒนาอย่างเห็นผลที่เป็นรูปธรรม ชัดเจนได้มากกว่า จึงส่งผลให้มีมุมมอง ในด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ดนัย ศรีวิเชียร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมายในการสร้างแผนการดำเนินงานที่มุ่งเน้นไปที่ความสำเร็จในระยะยาว การบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยให้สถานศึกษาในการบริหารและพัฒนามีความเสถียรและมีความสามารถในการตอบสนองต่อเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังช่วยให้สถานศึกษาสามารถตรวจสอบผลสำเร็จของกิจกรรมและโครงการที่ดำเนินการอยู่ และปรับปรุงแผนการดำเนินงานตามความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน การบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยให้สถานศึกษามีการวางแผนที่มุ่งเน้นไปที่ความสำเร็จในระยะยาว และสามารถปรับปรุงตามสภาพแวดล้อมและความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

เกียรติชัย กาฬสินธุ์. (2563). *การจัดการเชิงกลยุทธ์.* กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิระศักดิ์ ทุบจิ๋ว. (2558). *การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8.* รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชลธิชา ร่มโพธิ์รี. (2561). *การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.*รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ฐาปนา ฉิ่นไพศาล. (2560). *การจัดการเชิงกลยุทธ์.* นนทบุรี: ธนธัชการพิมพ์.

ณัฐพร ละม้ายแข. (2566). *การศึกษากระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร.* รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ธนาชัย สุขวณิช และพรชัย อรัณยกานนท์. (2557). *การบริหารเชิงกลยุทธ์.* กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.

นุชจรินทร์ ปิ่นทอง. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10.* รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

พงษ์ดนัย ศรีวิเชียร. (2558). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9.* รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. (2566). *ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา.* (ออนไลน์). http://www.sesaosp.go.th/website/?p=1

สุปรียา ชินพะวอ. (2562). *การพัฒนาแนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.* รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อมร อุณหสุทธิยานนท์. (2566). *สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร.* วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 13(1), 81-90.

Schilling. (2017). *Strategic Management of Technological Innovation*. Fifth Edition (New York: McGraw-Hill Education, 2017).

Wheelen and others. (2018). *Strategic Management and Business Policy: Globalization, Innovation and Sustainability*, 15th ed. (United States: Pearson Education, 2018).